

Yhdenvertaisuussuunnitelma, Pohjois-Savon Liikunta ry

Pohjois-Savon Liikunta ry:n perustehtävänä on hyvinvoinnin edistäminen liikunnan ja urheilun avulla sekä liikunnan ja urheilun arvostuksen kasvattaminen. Strategiassamme mainitut moniarvoisuus ja tasa-arvoisuus tarkoittavat:

- liikunta on kaikkien perusoikeus
- tasa-arvoisuus eri liikuntamuotojen välillä
- tarjoamme kaikille osaamistamme

Toimintamme painottuu seura- ja yhdistystoiminnan elinvoimaisuuteen, lasten ja nuorten liikuntaan, aikuisten liikuntaan sekä kuntayhteistyöhön. Tämän yhdenvertaisuussuunnitelman tekeminen näkyy kaikilla em. alueilla ja on pohjana myös strategiassa mainittujen Pohjois-Savon Liikunnan arvojen huomioimisessa. Uusi strategiamme ”Parasta Savolaista Liikettä” hyväksyttiin jäsenistön kevätkokouksessa 2016 ja strategiatyön aikana otettiin esille ja huomioitiin yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoisuuteen liittyviä asioita.

Syksyn 2016 aikana toteutettiin henkilöstölle, hallitukselle ja jäsenistölle suunnattu yhdenvertaisuuskysely, johon saatiin 68 vastausta. Vastaajista naisia oli 68,8% ja miehiä 31,3%.

Vastausten analysointia varten koottiin työryhmä, joka alkoi valmistelemaan yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Työryhmässä oli hallituksen puheenjohtaja Arto Niemelä, aluejohtaja Risto Kovanen, hankepäällikkö Niina Markkanen sekä seurakehittäjä Tiina Heikkinen.

Työryhmän laatima suunnitelma esiteltiin Pohjois-Savon Liikunnan hallitukselle, joka hyväksyi sen marraskuussa 2016.

Yhdenvertaisuussuunnitelmaa päivitetään hallituskausittain eli kahden vuoden välein. Sen toteutumista seurataan vuosittain järjestämällä hallituksen jäsenille ja henkilöstölle yhteinen yhdenvertaisuuskeskustelu ja sen yhteydessä annetaan kaikille mahdollisuus arvioida toteutumista myös nimettömänä.

Yhdenvertaisuuskyselyn tuloksia

Kyselyn tulosten mukaan luottamushenkilöiden ja henkilökunnan samanarvoisuus sekä innostava, moniarvoinen ja avoin ilmapiiri toteutui PSL:ssa pääosin hyvin tai erittäin hyvin. Esteettömyys ja saavutettavuus toteutuivat melko hyvin tai kohtalaisesti, mutta vaihtelua esiintyi ja joidenkin ryhmien osallistuminen järjestön toimintaan arvioitiin hankalaksi. Syinä mainittiin mm. pienet resurssit ja liikuntarajoitteisten vaikeus osallistua esim. pyörätuolilla toimintaan. Osa vastaajista koki, ettei järjestöllä ollut toimintaa erityisryhmille tai siitä ei tiedetty. Kaikille avoimia matalankynnyksen ryhmiä oli kuitenkin tarjolla ja palvelua sai myös englanniksi. Järjestössä ei ole työntekijöinä maahanmuuttajataustaisia henkilöitä, vapaaehtoisina kylläkin muutamia. Järjestön koettiin yleisesti huomioivan toiminnassaan vähävaraiset, esimerkiksi alhaisilla jäsen- ym. maksuilla, maksuttomilla tapahtumilla ja joustamalla maksuajoissa.

Luottamushenkilöiden ja henkilökunnan koettiin osallistuvan PSL:n kehittämiseen pääsääntöisesti hyvin tai erittäin hyvin, mutta yhdenvertaisuuteen liittyvistä asioista oli keskusteltu vaihtelevasti. Yhdenvertaisuuden huomioiminen on järjestön toiminnan suunnittelussa huomioitu vaihtelevasti. Luottamushenkilöt, työntekijät, johto ja vastaajat olivat yleensä kuitenkin erittäin tai melko sitoutuneita yhdenvertaisuuden edistämiseen. Näkemykset eri osa-alueiden kehittämisen tarpeellisuudesta vaihtelivat paljon. Yllättävän monet eivät nähneet lainkaan kehitystarvetta, mutta toisaalla kehittäminen nähtiin erittäin tarpeellisena.

Valtaosa vastaajista ei ollut havainnut syrjintää omassa järjestössään, jota myös kysyttiin. Kertaluontoisesti syrjintää oli havainnut kymmenesosa ja jatkuvaa syrjintää raportoitiin yksittäistapauksena. Syrjinnän syitä olivat yleensä mielipide-erot, joskus mainittiin myös sukupuoli, asema yhteisössä, seksuaalinen identiteetti, terveydentila tai koulutus. Jos syrjintää havaittiin, suurin osa vastaajista koki, ettei heillä ollut toimintatapaa tai tietoa siitä, miten asiaa omassa järjestössä viedään eteenpäin.

Avoimien vastausten perusteella PSL oli onnistunut yhdenvertaisuusasioissa hyvin mm. sukupuolten välisessä tasa-arvossa, eri urheilulajien tasa-arvoisessa kohtelussa ja kaikille avoimen toiminnan tarjoamisessa. Kehittämiskohteina mainittiin vammaisten, maahanmuuttajien ja vähävaraisten parempi huomioiminen. Toivottiin myös yleisesti vähemmistöryhmien tasavertaisuuden ja yhdenvertaisuusasian parempaa esille nostamista ja tietouden lisäämistä.

Mitä yhdenvertaisuus tarkoittaa?

Yhdenvertaisuuslain mukaan ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen.

Tasa-arvolla tarkoitetaan sitä, että ketään ei ilman hyväksyttävää perustetta aseteta eriarvoiseen asemaan sukupuolen perusteella. Tasa-arvosta on pidettävä huolta kaikilla yhteiskunnan alueilla. Tasa-arvon perusteet on kirjattu tasa-arvolakiin, joka kieltää syrjimästä sekä naisia että miehiä sukupuolen tai sukupuolisen suuntautumisen perusteella.

Pohjois-Savon Liikunnan toiminnassa yhdenvertaisuus näkyy mm. siten, että hallituksen jäsenistä 30 % on toista sukupuolta ja sukupuolijakauma huomioidaan mahdollisimman hyvin myös henkilöstön rekrytoinnissa sekä erilaisten työryhmien kokoamisessa. Tällaisia ovat esim. seuratoiminnan maakunnallinen työryhmä sekä maakunnallisen urheilugaalan palkintoraati. Näissä ryhmissä huomioidaan soveltuvin osin myös maantieteellinen näkökohta, pienet ja isot urheiluseurat ja lajit, yksilö- ja joukkuelajit sekä erityisryhmät.

Yhdenvertaisuuden edistämisen konkreettiset toimenpiteet 2017-2018

Kehittämistoimenpiteiden toteutumista seuraa ja arvioi aiemmin mainittu työryhmä eli Arto Niemelä, Risto Kovanen, Niina Markkanen ja Tiina Heikkinen. Kyseinen työryhmä raportoi huomioistaan hallitukselle ja henkilöstölle syksyisin ja tämä huomioidaan tarvittavalla tavoin toimintasuunnitelman laatimisessa.

Toiminnan osa-alue	Kehittämistoimenpide	Tavoite	Jalkautuu toimintaan
Seuratoiminta Lasten, nuorten ja aikuisten liikunta	Matalan kynnyksen (=kaikille avointa ja soveltuvaa, maksutonta/edullista) harrastetoiminnan edistäminen yhdessä kuntien ja seurojen kanssa	Uusia matalan kynnyksen harrasteryhmiä ja kerhoja eri puolille Pohjois-Savoa Olemassa olevien ryhmien ja kerhojen kehittäminen	Seuratoiminnan kehittäminen Työkuntoonhanke Lasten ja nuorten liikunta Aikuisliikunta, KKI-toiminta
Tapahtumat	Osallistumisen laaja mahdollistaminen Esteettömät kulkureitit tapahtumapaikoille Tasa-arvoiset toimintatavat (mm. palkitseminen ja huomioiminen) Erityisryhmien huomiointi osallistujissa ja ohjaajissa.	Tietoisuus matalan kynnyksen osallistumisen mahdollisuuksista lisääntyy. Osallistumisen mahdollisuuksien lisääntyminen. Uusia osallistujia. Esim. apuvälineitä käyttävät katsojat ja osallistujat pääsevät tapahtumapaikoille. Naisten ja miesten tasa-arvoinen palkitseminen (palkintojen määrä ja koot).	Pohjois-Savon Urheilugaala Finland Ice Marathon Kunnon Askel Sporttileiri Kuopio Maraton
Jäsenten, työntekijöiden ja luottamushenkilöiden osallisuus	Työntekijöille ja luottamushenkilöille vuosittain yhteinen johdettu yhdenvertaisuuskeskustelu (minkä kukakin kokee syrjiväksi kohteluksi/mistä tulee ”paha mieli” ja miten asiaan vaikutetaan)	Keskustellaan osallistujilta ennakkoon saatujen, nimettömien vastausten pohjalta hiertävistä asioista ja etsitään ratkaisukeinot → toisten ymmärrys lisääntyy, Ilmapiiri kohenee, yhdessä tekeminen tehostuu Käytössä vaiheittainen, hyvin mietitty suunnitelma	Vuosittainen PSL: n luottamushenkilöiden ja henkilöstön kehittämisspäivä

	Hallitusvalintoihin ja muihin ryhmiin 40/60 %-periaate	ongelmatilanteisiin ja tilanteet saadaan käsiteltyä asianmukaisella tavalla	
Tiedottaminen ja viestintä	Monikanavainen viestintä, jonka avulla voidaan huomioida eri kohderyhmät Tapahtumaviestinnässä viestiminen eri kielillä	Laajempi tietoisuus erilaisista osallistumisen mahdollisuuksista.	

Tiedottaminen

Yhdenvertaisuussuunnitelmasta tiedotetaan sen valmistuttua Pohjois-Savon Liikunnan luottamushenkilöille ja henkilökunnalle sekä myös jäsenistölle tarkoituksenmukaisin tavoin. Hallituksen hyväksymistä suunnitelman päivityksistä tiedotetaan myös vastaavalla tavalla.